QUI ÉS EL MALEDUCAT?

REPENSEM-NOS 2026

Comencem respondent la pregunta amb la que REPENSEM-NOS ens convoca avui a Vilafranca:

Qui és el maleducat? Doncs, direm que tothom qui interfereix negativament en el nostre normal gaudi de ser i viure plenament com a catalans.

Tanmateix, qui em preocupa més, molt més, és el maleducat que demana perdó per parlar català. Aquest no només interefereix en el meu gaudi si no que m'afecta profundament perquè la seva maleducació i sotmetiment defineix la meva identitat grupal davant tercers.

Dit això, permeteu-me explicar el col·lectiu que represento com a portaveu.

El col·lectiu Mantinc el català sorgeix arran d'una sobtada i angoixant sensació de vulnerabilitat quan tot d'una, cap al 2022 (post-covid) els mitjans catalans s'omplen de titulars dramàtics anunciant, o implicant, la mort de la llengua catalana.

Aquest anunci era doblement feridor, perquè no només afecta l'estructura de la identitat nacional catalana: la llengua, si no també quelcom sustantiu del teixit immaterial de la politica catalanista: el pacte que durant generacions de pujolisme s'havia donat per fet "la llengua no es toca". I totes les institucions del país, inclosa TV3, administracions i entitats socials amb prou pressupost per ser el dic de contenció que ho garantia, passen de ser fortalesa, catalanitat, a un decepcionant i transparent paper de fumar autonomista.

L'anunci que la llengua catalana està en estat crític, és un atac al fonament catalanista de la transició (en espanyol, 'transacció' en català) que es va resumir en un: us donem 'autogovern' (llengua), a canvi de cap denúnica per crims de lesa humanitat.

La notícia es solta poc després del 2017, amb molts catalans encara 'de dol', es deia, és a dir, dins un context sociopolític català

greument sensible, conseqüència del fracàs institucional de no fer efectiva la impressionant victòria del poble català que guanya la independència a les urnes el 1r d'octubre, però que -tot i el marc juridic internacional, estatal (sí, també) i nacional- es veu cancel·lada pels propis governants catalans. No érem independents i a més, ens quedàvem sense llengua…

La situació d'emergència del català que se'ns va presentar, no es crea d'un dia per l'altre, recordem que als anys 90 el Canadenc Corbeil ja ens deia 'catalans no cuideu prou la llengua' però es va decidir no donar-li veu als sociolinguistes, ni tans sols durant el procés com a argument a favor de poseir la plena sobirania.

Llavors, enmig d'un desànim evident, de sobte tots els mitjans decideixen llançar 'la bomba'. I dic la bomba perquè hi ha diferents maneres d'explicar les dades que conformen, o diuen conformar, la realitat que mostren, o volen mostrar, i la que es va decidir, perquè en política no hi ha casualitats (malament aniriem), va ser la més irresponsable. Arribar a dir, explícitament o implícita, que la llengua catalana es mor i que això no ho faci cap polític per poder acabar afirmant 'i així és com ens plantegem revertir-ho' (no estàs dient qualsevol cosa, calen explicacions i propostes) és d'una irresponsabilitat innegable. No dic mai vista perquè sí la vàrem veure i patir quan es convoca un referendum sobre la independència de Catalunya, dins l'estat espanyol, sense cap pla de contenció per quan Espanya respongui. I no només va caure com una bomba perquè els politics no hi eren, com si no anés amb ells, si no perquè tampoc cap jornalista va plantar cap micròfon davant els politics dels útims governs independentistes per preguntar-los 'i com ha passat això?' es veu que no hi van veure necessitat ni relació, no van lligar caps, fixa't.

Per primer cop els sociolingüístes eren els experts del moment i, evidentment, ho varen explicar amb el patiment del tècnic, no són responsables de com cau en la gent. Una d'aquestes entrevistes va ser la feta a la Carme Junyent que a la pregunta: "què hem de fer?" amb tot el sentit comú ella va dir el que alguns, per sort, cada vegada molts més, portem fent des de fa anys i panys: 'mantenir el català'. Tampoc, res de nou, no deixa de ser una variant del que

demanava l'Aina Moll, 1a directora politica lingüística de la Generalitat, 1983 amb el seu 'bilingüisme passiu', és a dir, no exerciu el suposat bilingüísme, encara que el sistems us hagi educat/ensenyat l'espanyol/castellà, ignoreu-lo. Ignoreu-lo perquè no ha estat una decisió lliure, haver d'apendre una llengua no pròpia del territori d'on sóc o visc, ha estat una imposició de l'estat espanyol, francés, anglés, italià i de tot estat d'herència imperialista i feixista.

Mantenir la llengua és el que fan tots els ciutadans del món als seus països, tots, menys els de les nacions ocupades com Euskal Herria, Bretanys, País de Gal·les, els Països Catalans i tants d'altres… Algunes veus diuen que la independència no garanteix la llengua, tenen part de raó, al 2023 l'ICEC vàrem organitzar un conferència al Parlament Europeu sobre el tema i la ponent flamenco, explicava com l'anglès era ja la llengua vehicular a la universitat i com entrava en altres esferes socials/familiars. Ara bé, no haurient de caldre tots els estudis que demostren que 'estat i llengua' fan un binomi molt més eficient que 'estat a la contra i llengua'.

Mantinc el Català, sorgeix d'un grup heterogeni de ciutadans sense afiliació a cap partit ni entitat que senten que s'han d'arromangar perquè res oficial ha estat suficient. L'objectiu era/és fer arribar al màxim de persones possibles el missatge que cadascú de nosaltres pot fer allò que és clau de volta per la llengua: mantenir-la, no, parlar-la, mantenir-la (que implica decisió i voluntat constant) sempre, a tot arreu i amb tothom.

Amb aquest objectiu establim la necessitat d'assumir el lideratge lingüístic individual de la nostra vida quotidiana, independentment del que faci el govern o de si en Messi el parla (mira ara sabem que la Shakira, sí el parla). Tant se val si és oficial a Europa si no la fem 100% oficial en el nostre dia a dia. La volem viure al carrer, la plaça, la platja o de festa i el pas nuclear que ho fa possible és quan tots els catalanoparlants, es considerin o no catalans, escoltin, entenguin i assumeixin el missatge que quan mantens la llengua, la fas útil, quan tots la mantenim, la fem necessària.

Ara bé, des de Mantinc sempre hem dit que mantenir el català és condició necessària però no suficient. Volem eliminar el complexe

de cargol ‘anar amb la llengua a sobre i per allà on passes irradiar català’ i prou, no, perquè la normalitat s’estableix quan també la reps, vols que l’ambient et parli català, la retolació que vesteix els carrers, la persona al taulell, i perquè això passi ens cal l’altra puntal que són les institucions, l’administració, i tots els qui la representen, que quan un President de la Generalitat digui Lèrida sigui una aberració amb conseqüències, que la penalització es normalitzi també en forma de multes. La democràcia ampara drets i deures i no complir amb les normatives vigents ha de tenir un preu perquè la democràcia sigui sòlida.

La feina de Mantinc ha anat evolucionant, una decisió important - quan vàrem estructurar el col·lectiu al 2023- va ser donar-li sentit al nom que és un de positiu perquè afirma que ‘jo’ mantinc el català, que és possible i que és de bona educació. Això fa 3 anys quan tot era pena i drama i només arribaven als titulars les infermeres i metges catalanòfobs era valent i responsible. Enlloc d’afergirnos al riu desbocat de denúncies ‘paper maché’ i històries per a no dormir on ja hi era tothom, vàrem treure la llança a favor de tot lo bo que també passa quan mantens el català, i que és necessari perquè la gent enlloc de paralitzar-se amb tanta negativitat que és motivés.

Era sortir del grup d’afectats i anar en una altra direcció, però era útil, les nostres xarxes socials van disparar-se perquè ens deien que animava veure que hi havia esperança i que aquesta era a les mans de tothom. Les #HistòriesMantinc històries positives del cada dia encomanant el català, es portaven a la pràctica per molts altres que confirmaven que la formula sí funcionava. Des d’aquí una salutació a la Lídia Navarro (Molins de Rei), dissenyadora i creadora de contingut de la Coordinadora Mantinc que tant ha treballat aquesta línia. Bé i aprofito per mencionar a tot l’equip, David Garcia (Rubí), Salvador Martí (Cambrils) i Emili Redó (Badalona) al volant de les xarxes, Oleguer Ortíz (Terrassa) ajudant amb el repte per la llengua i Ernest Martínez (Bonmatí) que fa cinc anys que reuneix catalanoparlants d’altres origens als vermuts mantinc de cada diumenge. Bé, donada la Geografia humana, afegir que jo sóc de Lleida i de Gràcia, Barcelona.

Mantenir no és fàcil per tothom, perquè els catalans patim del trauma de la persecució i com això colonitza parts de la nostra conducta. I aquí entra el concept de l'assertivitat, mantenir-te sense necessitat que et costi un disgust de tant en quan, mantenir-te, sense crear-te una innecesària tensió social. Fer-ho amb naturalitat, tranquil·litat i feliç de la vida!

Per acabar, una bona manera de garantir el futur de la llengua és cuidant dels qui segur el viuran: la canalla. I mentrestant no governem la nostra nació catalana de manera lleal i plena, ens cal garantir que els nostres fills i nets, visquin en català a l'escola. Viure en català, vol dir viure emprant la llengua catalana però també vol dir aprendre dins i del marc de la cultura catalana, la immersió ha de ser cultural i no només lingüística. El poema de la Joana Raspall està molt bé però insuficient.

Mantinc el català ha estat i estem treballant per difondre el Repte per la Llengua a l'escola, un projecte educatiu que sorgeix d'una escola d'alta complexitat a Lloret de Mar, la Pompeu Fabra, gràcies a professionals com l'Ester, mestra psicopedagoga, i el suport de l'equip directiu.

Els nens mantenidors existeixen, els hem de donar eines perquè la seva naturalitat es vegi recollida per l'estructura educativa, el Repte per la llengua que podeu trobar a la nostra web, ho fa. Un cas d'èxit que s'hauria d'aplicar a totes les escoles per aconseguir una immersió real i generalitzada, que no deixi fora cap nen i que tots arribin a ser adults havent estat educats en català. Que no haguem de compartir mai més el nostre país amb maleducats que poden passar tota una vida xafant els carrers i camins de la nostra terra sense poder dir que han viscut a Catalunya, perquè a Catalunya se la gaudeix i se la viu parlant la seva llengua, el català!!

Anna Arqué i Solsona, divendres 23 d'octubre 2026
Vilafranca del Penedès.